

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את ביטחונך ביטחון עצמי

שינויים מערערים את היציבות והקביעות ממילא הביטחון יורד והפחד גובר

ההיגיון העומד מאחורי ההגדרה כי שינויים מולידים פחדים, מאוד מאוד פשוט כאשר מתבוננים בכך מעט. הרי כוח הביטחון בנפש האדם נשען ונסמך על בסיס של יציבות התמדה וקביעות. כאשר אדם נותן אמון בדבר מסויים שהוא ימשיך ויתמיד כל הזמן, אזי הוא בוטח בו. ולהפך כאשר ישנו דבר שלא מגלה יציבות, אם האדם לא יכול לבטוח בו שהוא ימשיך להיות כמות שהוא לתמיד, נולדים בו פחדים מעצם האפשרות שיחולו בו שינויים. רק כאשר ישנה אמונה חזקה ותקיפה בדבר שהוא קיים באופן יציב, חזק, מתמיד, לא משתנה, לא מתחלף, והאדם נשען עליו באופן ברור ומוחלט. זוהי אמונה, והוצאתה מהכוח אל הפועל - הוא הביטחון.

כל נקודת שינוי יוצרת באדם תפיסה - אי אפשר להסתמך על כך שהדבר ימשיך להיות ולהישאר כמות שהוא היה קודם לכן, כי אולי הוא ישתנה שוב. דבר שאינו מתמיד ביציבות יחסית, אלא חלים בו שינויים - האדם לא יכול לבטוח בו, ממילא הדבר גורם לו פחד.

הפחד המתוקן - פחד מדברי תורה - בשורשו הוא פחד משינויים

התלמוד דורש בשני מקומות כי מהות הפחד בו עוסק הפסוק במשלי - 'אשרי אדם מפחד תמיד' הוא פחד מדברי תורה. רש"י באר כי מדובר בחשש שמא

דע את שמחתך - שמחה במצב חסר - פרק ז'

תוספת על דבר שלם

נאמר בחז"ל ששון זה מילה, כמו שכתוב (תהלים קיט, קסב) שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב, הוא שייך למדת הברית, לאות ברית קודש של יוסף, כלומר, ששון זה מידה שהיא מידה של יוסף, וכן מצינו שנאמר (בראשית רבה צג, י) ביוסף שהראה להם שהוא מהול.

אדם ראשון נברא כשהוא מהול (אבות דרבי נתן פ"ב), כלומר הוא נברא במהלך של שישה ימים. ככה הוא נברא. זה נקרא נברא מהול. אבל כשהוא חטא, נאמר עליו בחז"ל (סנהדרין לח, ב), מושך בערלתו היה. כוונת הדבר, אילו לא חטא הוא היה נכנס מיד לשבת, ברגע שהוא חטא, ומעבר לשישה ימים, יש עוד הרבה ימים, יש עוד פעם שש, ועוד פעם שש, זה נקרא מושך בעורלתו. כי בהיות הבריא נמצאת במדרגה שנקראת שש, אין כח לבריא להתקלקל. אך כשמושכים את אותו שש, והדבר נמשך, מכאן ואילך, יחול בו מציאות שנקראת קלקול.

מה קורה כאשר באים להוסיף על דבר, יכול להיות שני מהלכים של הוספה. יכול להיות הוספה דקדושה, ויכול להיות הוספה דקלקול. כשבא יוסף, הוא מוסיף קדושה. יוסף בא להוסיף רק על גבי שמירת אות ברית קודש. מה כוונת הדבר, שמירת אות ברית קודש? הוא שומר את המציאות של השש, שהוא באמת שש. יש כאן ששון, על גבי זה ניתן להוסיף.

כשבא אדם הראשון והוסיף, זה היה הוספה על דרך שנאמר (סנהדרין כט, א) כל המוסיף גורע. העמדת הדבר הייתה צריכה להישאר, כמו שהיא שש. ואם הוספנו, מכאן מתחילים להיכנס למהלך שנקרא שמחה. אבל לפני שהוספנו, צריך שיהיה ששון. אם אין לנו ששון לפני שהוספנו, אזי אין גילוי למציאות הבריא.

למה ששון קודם לשמחה, כי כל שמחה באה על גבי הוספה של שש. ועל כן קודם צריך לתפוס את השש כשלם. זה העומק של ההגדרה ששון קודם לשמחה. כי שמחה בלא ששון הקודם לה מצד המהלך הזה, זה שמחת הכסילים. כי הוא מנסה לשמוח בתוספת, בלי שהעיקר של השש קיים.

זה מה שששון אומר לשמחה, שהוא עדיף ממנו לפי שנאמר ששון ושמחה ישיגו ונס יגון ואנחה. כי הששון מגלה את השש כמות שהוא, ומכאן ואילך ששון קודם לשמחה. זו ההבנה הברורה, מדוע ששון קודם לשמחה.

וביתר ביאור, המקום שממנו הוא הושתת העולם, הושתת בשש, בששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ (שמות כ, יא). ואם שם אני רוצה להקדים את השמחה לששון, כלומר שחסר בשש, נמצא שזה שמחה שבאה על גבי חיסרון. זה לא שמחה שלימה. כי אם אני מקדים את השמחה לששון, אני רוצה לשמוח לפני שהדבר שלם, זה אי אפשר. ואם

מהיכן יכול להיות שמחה שקודמת לששון? אם היא קיימת לפני ההשתתה של העולם, משם אפשר לשמוח שמחה שקודמת לששון. כי השמחה קודמת, להשתתה של העולם, דלפני הכניסה לששת ימים עשה ה', את השמים ואת הארץ. כביכול נאמר בחז"ל (עיין בראשית רבה א, א) שהקב"ה לפני שברא את עולמו, צפה במעשיהם של צדיקים והשתעשע. השעשועים הקודמים האלה, הם שמחה שלפני הששת ימים.

כשמתגלה במגילת אסתר, ליהודים היתה אורה ושמחה וששון, או שמחה וששון ליהודים, מתגלה כאן מהלך שהשמחה מושרשת, במקום שלפני ההשתתה של העולם.

כשבא דוד לכרות יסודות לבית המקדש, אמרו חז"ל (סוכה נג, א) שהתהום רצה לשטוף את העולם. ביאור טעם הדבר, כי בית המקדש הוא יום שמחת ליבו של הקב"ה (תענית כו, ב), בעומק זה השמחה של אותו לב, שממנו מתחיל העולם, על דרך שנאמר (ישעיהו מ, ב) דברו על לב ירושלים. זה לב שממנו מתפשט הכל, על כן הוא קודם לכל. על כן כשרוצים לבנות את אותו דבר, היינו להאיר הארה שקדמה לכל, ההארה הזו היא לפני הקיום של מה שקיים כאן. על כן בעולם הזה עומד כח העומד לשטוף את העולם. אם מנסים לגלות אור שלפני העולם, אזי העולם יבטל.

מה קורה כאשר מנסה להתגלות, שמחה שקודמת לעולם, אזי ברור שעומד הכוח שמחריב את העולם, ומנסה להתגלות.

איזה שמחה היתה ביום שמחת ליבו זה בניין בית המקדש. שמחה שקודמת לשיתין, שלפני שהושתת עולם. במהלכי הגאולה מגלות מצרים, ששון קודם לשמחה. אך במהלכי בניין בית המקדש, שמחה קודם לששון.

ביציאת מצרים מתגלה, שהשש קודם לשבע, זה משיח בן יוסף. אך בבניין בית המקדש התגלה, ששמחה קודמת לששון. וזה נבנה על ידי דוד, זה נבנה בארץ ישראל. ארץ ישראל הוא לא מקום גילוי של יוסף, הוא מקום גילוי של דוד.

הויכוח בין ששון לשמחה, מקביל ממש לדברי הגמרא, שאמר לו הקב"ה לירבעם בן נבט, אני ובן ישי נטייל בגן עדן, אמר לו מי בראש? אמר לו הקב"ה, בן ישי בראש. כלומר, יש את שורש הויכוח היסודי בבריאה, מי קודם למי, האם משיח בן יוסף, או משיח בן דוד. ששון זה מידה של יוסף הצדיק כמו שדרשו חז"ל ששון זה מילה. אך השמחה שייכת למלכות בית דוד, כמו שנאמר (שמואל ב ו, יד) ודוד מכרכר ומפזז לפני ארון האלוקים. ותתגלה לעתיד על ידי משיח בן דוד בשלימות.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

הוא שמח, זה שמחת הכסילים. כשכבר נכנסנו למערכת של בריאת העולם, חייב שיקדם ששון לשמחה. לכן הששון קודם לשמחה, ואז נס יגון ואנחה.

שמחה מכח שישה ימים

כשנכנסנו למערכת של שישה ימים, הששון קודם לשמחה. כי כל ששון זה שש מתוקן. ואז על גבי זה בא שמחה. כמו שדרשו חז"ל (ספרי בהעלותך) וביום שמחתכם, אלו השבתות, כי זה שמחה שבאה אחרי השישה ימים.

וכן על דרך זה, השמחה שאנחנו מכירים ברגלים, היא שמחה שבאה אחרי השש. הדוגמא הברורה והפשוטה, במצרים נולדו שישה בכרס אחד (מכילתא ריש בשלח). כלומר, היה כאן בניין של הששון, בין של השש. יציאה ממצרים שחל בה דין של שמחה, שהוציאנו מיגון לשמחה, יש לנו גאולה. מה הגאולה שחלה ביציאת מצרים? שילדה אשה אחת במצרים ששים רבוא בכרס אחת והוא משה רבינו (שיר השירים רבה א, טו), מכח כך באה השמחה. הגאולה באה על גבי השש. הירידה למצרים מכוח יוסף, היציאה ממצרים מכוח משה ששקול כשישים ריבוא, ששה בכרס אחד. זהו שנאמר (שמות יג, יט) ואת עצמות יוסף לקח עמו, כי ביציאת מצרים מתגלה, שהשש קודם לשבע, מכחו של יוסף הצדיק.

היסוד הוא ברור, כל יציאת מצרים, חלה על גבי אותו מהלך של השש. הם עבדו שישה ימים, ושמרו שבת, ומכח כך חלה שמחה לאחר מכן. זה האבחנה של ונס יגון ואנחה, אבל קודם ששון ולאחר מכן שמחה. במהלכי הגאולה מגלות מצרים, הששון קודם לשמחה, ונס יגון ואנחה.

קדימת המים ליין

עוד מעלה מצינו לששון מעל השמחה, דהששון חל במים, כמו שנאמר ושאתם מים בששון. והיא קיימת באופן של ניסוך המים. כמבואר בגמרא (סוכה נא, א) שיש דין של שמחת בית השואבה קודם לניסוך המים, ממקום אבן השתייה, שממנו הושתת העולם. לעומת זאת השמחה היא בין כמו שנאמר (תהלים קד, טו) יין ישמח לבב אנוש. אם כן בעומק, מה קודם למה, הרי שסדר הבריאה היה שמים קודם ליין. מים הוזכר בראשית התורה, ורוח אלוקים מרחפת על פני המים. ואילו היין נזכר הרבה אחרי זה, והפעם ראשונה להדיא שהוזכר יין, זה היה רק במעשה דנח. ההבנה הפשוטה מעמידה ששון קודם לשמחה, שמים קודמים ליין. ומצד כך כל שתייה, סתם שתייה היא שתיית מים. זה סדר טבע הדברים. שהמים הם שורש השתייה שבעולם.

השמחה שקדמה לעולם

עתה ננסה להבין את ההבנה המתהפכת, ששמחה קודם לששון, נאמר בגמרא שזה נלמד ממה שנאמר ליהודים היתה אורה ושמחה וששון. כלומר משמחת פורים נבין ששמחה קודם לששון.

דברי התורה ישכחו מלבו, מתוך כך הוא חוזר ושונה תמיד. בעלי התוספות ביארו שהאדם נותן לבו תמיד לפחד ולדאוג מן הפורענות על הנהגותיו שמא אינם על פי דרך התורה. על פי דברנו שנתבאר זה עתה, כי כל מציאות של שינוי מולידה פחד באדם, אפשר לבאר בפנים נוספת מדוע הגמ' מגדירה כי הפחד המתוקן הוא מדברי תורה.

כל מי שרגיל בלימוד התורה מודע לכך שדברי התורה מתחדשים תמיד. כל פעם שאדם חוזר ללמוד סוגיה אותה הוא כבר למד בעבר, הוא מגלה בה פנים חדשות.

אתמול למדנו סוגיה מסוימת בצורה אחת, כאשר אנו פותחים את אותה הסוגיה היום, ומעיינים בה מחדש מהתחלה, אנו מגלים אופן שונה של הבנה. הלימוד החוזר מכריח סדר כלשהו של חידוש והשתנות, שהרי - 'אי אפשר לבית המדרש בלא חידוש'.

אם אדם חזר לעיין שוב בסוגיה שהוא למד אתמול, והוא הבין אותה היום בדיוק כמו שהוא

הבין אתמול. זוהי הוראה ברורה שהיום הוא לא עיין, הוא לא התבונן בדברים מחדש, הוא רק שיחזר את הזיכרון מאתמול. כי בכל פעם שאדם יחזור לעיין, לדקדק, לחשבן, לסבור סברות בסוגיה, לא יבצר שיחול סדר של השתנות בהבנה שלו. יכול להיות שהיום הוא מבין הבנה יותר מדויקת, אולם יתכן מצב שההבנה של אתמול היתה יותר טובה ואמיתית מההבנה שהוא הצליח להשיג היום.

אצל מי שתפיסתו מצומצמת, ולדעתו ישנו רק מהלך אחד אמיתי בדברי התורה. די ברור ומובן כי שינויי התפיסה וההבנה בדברי התורה מסיבים לו רגשי פחד. הבילבול מריבוי הדעות והאפשרויות להבין

את הסוגיה, מותיר אותו במבוכה בחקר מהי - 'האמת היחידה', מהי ההנהגה הנכונה למעשה. אולם גם אצל אדם רחב דעת ומתוקן יותר, הנהנה מתרפק ומתענג על הרב גוניות של התורה, על כוחו לחדש חידושי תורה. מכל מקום, גם אצלו, עצם סדרי ההשתנות בתורה מלווים ברגשי פחד.

על כל פנים, לענייננו, הפחד התמידי מדברי תורה נובע דייקא מבחינה זו שדברי התורה מתחדשים ומשתנים תדיר. בעומק, עצם סדרי ההשתנות מתפיסה אחת לתפיסה שניה בדברי תורה הם הם השורש לפחד בנפש האדם.

תרופה עליונה לפחד - אחיזה בדבר שאינו משתנה

אמנם בהקדמה לפרק זה ציינו כי מסגרת הנידון הנוכחי תהיה התמודדות עם פחדים היצוניים בעזרת כוחות הנפש דווקא, מעבר לשימוש בכוח האמונה בקב"ה שוודאי מרפא את כל תחלואי הנפש ככלל

ואת הפחד בפרט. אולם על מנת להבין את העיקרון השורשי הפנימי בכוחות הנפש אותו נציע בהמשך, ניגע נגיעה קלה בהבנה כיצד האמונה והביטחון בבורא ית"ש פועלת ריפוי לפחדי הנפש. אף שכאמור בנידון שלנו השימוש בכוח האמונה העליון אינה הנקודה העיקרית, אלא אנו עוסקים בכוחות הנפש היותר תחתונים.

יסוד מוסד שיהודי בעל אמונה חזקה בקב"ה, לבו ודעתו דבוקים בו תמיד, יש לו ביטחון בבורא ית"ש ואין לו פחד מכלום. אפשר להעלות כמה וכמה סיבות כיצד האמונה בקב"ה פועלת העדר פחד: האדם מאמין שכל מה שהקב"ה עושה

הוא לטובתו. הוא מאמין שהקב"ה איתו וממילא הוא שומר עליו, ואף אחד, ושום דבר לא יכול להזיק לו. וכדומה עוד הבנות על דרך זו, הכל אמת ויציב ונכון. אולם הסיבה העמוקה להעדר הפחד היא מחמת שיהודי מאמין זה דבק ואוחז בדבר שאינו משתנה - 'אני הויה לא שנית'. האמונה החזקה מעמידה את הנפש במקום פנימי של - היה הווה ויהיה, של הויה שאין בה שום שינוי כלל. אחיזת הנפש בדבר שהקיום שלו הוא 'היה הווה ויהיה', קיום תמידי שלא משתנה, מפקיעה את הפחד הרי כפי שהגדרנו כל מציאות הפחד היא תולדה של שינוי, ואם הנפש עומדת במציאות שאין בה שינוי, ממילא אין שם שייכות לפחד.

תרופה תחתונה לפחד - הישענות על עולם הנפש ולא על עולם החומר

בפסקה הקודמת למדנו כי יסוד הביטחון של הרבדים העליונים בנפש נובעים מתפיסה של הישענות על דבר שלא קיים בו מימד של השתנות - הקב"ה. אולם כאמור זוהי נקודת גובה, אך כעת נחזור ונרד מטה אל קומת הנפש התחתונה.

גם כאן, רפואת הנפש וההתמודדות עם הפחדים נבנית על אותה נקודת עיקרון - להימנע מבניית היציבות הנפשית על דברים שבמהותם שייכת בהם מציאות של השתנות - עולם החומר. אלא לבנות את הביטחון על מציאות שאין בה מימד של השתנות - עולם הנפש - כוחות עצמיות הנפש.

במילים קצרות אלו נסינו להגדיר את הנקודה היסודית העקרונית. אך כמובן שהדברים טעונים הרחבה, הבהרה והסברה על מנת שיוכלו בשלב ראשון להיקלט בשכל בצורה נכונה וברורה, וגם להתעכל ולהיספג במערכת התבונה. ולאחר מכן, להוות בסיס לשינוי תודעתי ותפיסתי בצורת החיים הנפשית המעשית.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

שטן. עיין פנים יפות, במדבר, כב, כו. והיינו שהמליכו והקדים אותיות רמ"ח, ועי"ז שולט על השטן שהם אותיות שבאים אחרי רמ"ח, ודו"ק. והוא הבחינה שרמ"ח אותיות של ק"ש מסלקין המזיקין, והיינו השטן. עיין תיקוני זוהר, י"א, ע"א), אלא לא יראה וישמע כי אם לדבר מצוה, ודו"ק. ועיין מהרש"א (שם). כי אברהם דבק בעשה טוב, רמ"ח מצות עשה, וכמ"ש בזה"ק (זוהר חדש, מד, ע"א) תפקידתא קמיייתא דפקיד קב"ה לאברהם, מצות עשה הוה, דכתיב לך לך מארצך, ובגין כך מ"ע רמ"ח, בחושבן אברהם, עכ"ל. וכן מצוה ראשונה בתורה פ"ד, מצות עשה באות ברית קודש. ועיין ברית כהונת עולם (מאמר תרי"ג, פ"ו).

ופירש בפרי צדיק (לך לך, אות ו) וז"ל, שהוא שכל מה שיראה ילמוד מזה איזו דבר לעבודת ה' יתברך, שבודאי לא לחנם הראו לו דבר זה וכו'. וז"ש (אבות, ד, א) איזהו חכם הלומד מכל אדם, והיינו מכל מה שישמע ויראה ילמוד, עכ"ל. וביאורו, כי אברהם "אב" לכולם, והיינו אב בחכמה, שלומד דבר חכמה מכל דבר.

והשורש הפנימי, כי כל זמן היות האדם במדרגת גוף (בחינת חומר, חמר - רמ"ח), הרי הוא רואה מה שרואה ושומע מה ששומע, בין היתר בין איסור. אולם כאשר בוקע אור הנשמה בקרבו, אזי מאירים רמ"ח המצוות ברמ"ח איבריו מאור הנשמה, ועי"ז הנשמה שולטת, בבחינת שס"ה מצוות לא תעשה, ולכך אינו רואה ושומע דבר איסור, וזהו "המליכו" מכח הנשמה שמשמרתו. וכן מכח הארת הנשמה ברמ"ח מצוות המאירים ברמ"ח איברים כנ"ל, אזי פעולותיו הן פעולות מצוה, והיינו לצורך עבודת ה', מצוות.

ויתר על כן, מאיר אור החכמה, בחינת תורה, בבחינת חכם הלומד מכל דבר. והוא עומק הארת הנשמה בבחינת אורייתא וישראל חד. והיינו לימוד לשם לימוד, ולא רק על מנת לעשות מצוות, עבודת ה', ודו"ק. וכל זה נעשה ע"י מצוות מילה, מל-יה, גילה י-ה, שע"י הסרת הערלה מתגלה ה"י-ה". ה' - מעשה מצות, י' - חכמה, כנודע. ה' - רמ"ח מצות, י' - בחינת תורה אור, אוריאל עולה רמ"ח (כמ"ש בפע"ח, שער חנוכה ופורים, פ"ג), אור-אלי. וכתב בפנים יפות (בראשית, א, א) וז"ל, יהי אור מספרו רל"ב, ואם נצרף מלת טוב, כדכתיב וירא אלקים את האור כי טוב, עולה מספר רמ"ח, כמספר אברהם, עי"ש. ואור זה מתגלה ע"י המילה באות ברית קודש, בבחינת אור זרוע לצדיק, כנודע. וזהו מדרגת התורה הנקראת רחמנא, רחם, בחינת רמ"ח, כמ"ש לעיל. וכתב בספר הפליאה (ד"ה ראה והבן יי) וז"ל, אוריאל בגימט' רמ"ח כחשבון אברהם היונק מחסד שהוא מדתו, ועולה אברהם רמ"ח, והחסד נקרא אור, כי הוא תורה שבכתב, וכתב כי נר מצוה ותורה אור, זהו אוריאל, עכ"ל. ואברהם גימט' ח' פעמים א"ל, חסד אל כל היום, כמ"ש בליקוטי תורה (וירא).

וכן זה נגלה באות ברית קודש, מקום ההולדה של אברהם, ולכך נמשך בחינה זו אף לזרעו. ובחומת אנך הביא מהר"ר וידאל הצרפתי, כת"י, וז"ל, אברהם בגימט' רמ"ח. יצחק גימט' ר"ח, ולקח רבקה בן מ' שנה, הרי רמ"ח. יעקב עם ס"ו נפשות שיצאו ממנו הם רמ"ח, עכ"ל. עי"ש (ועיין מגלה עמוקות ואתחנן, אופן קע. ושער הפסוקים, חיי שרה, ד"ה אמר חיים).

ובבן איש חי (שנה ראשונה, תולדות) כתב וז"ל, שם יעקוב מלא בוא"ו עולה קפ"ח, צרף עם זה י"א אותיות של ישראל ישורון, שהם תוספת, הרי קצ"ט, צרף עם זה מ"ט אותיות של השבטים שהם זרעו, הרי רמ"ח, עי"ש. ומתפשט אף למשה, כמ"ש בזה"ק (דברים, רפ, ע"ב) "במראה" אליו אתודע, ותשכח רמ"ח, דסליק בחושבן אברהם.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

כתובות, מו, ע"א - תנן, האומר חצי ערכי עלי, נותן חצי ערכו. ר' יוסי בר' יהודה אומר, לוקה ונותן ערך שלם. לוקה אמאי, אמר ר' פפא לוקה בערך שלם, מ"ט, גזירה חצי ערכו אטו ערך חציו, וערך חציו הוי ליה אבר שהנשמה תלויה בו. ופרש"י, והאומר ערך חציו עלי או ערך ראשי או לבי עלי, נותן ערך שלם דהוה ליה מעריך אבר שהנשמה תלויה בו, וגבי ערכין כתיב בערך נפשות, שהמעריך אבר שהנשמה תלויה בו נותן קצבה שנתנה בו תורה, עכ"ל (ועיין ערכין, ד, ע"א). ושם (כ, ע"א) אמרו, זה הכלל, דבר שהנשמה תלויה בו נותן ערך כולו. וכן אמרו (נזיר, כא, ע"ב) ידי נזירה ורגלי נזירה, לא אמר כלום. ראשי נזירה כבדי נזירה, ה"ז נזיר. זה הכלל, דבר שהנשמה תלויה בו, ה"ז נזיר. ועוד אמרו (קידושין, ז, ע"א) רגלה של זו עולה, תהא כולה עולה. ואפילו למ"ד (ר"מ. עיין חולין, קלה, ע"א) אין כולה עולה, ה"מ היכא דמקדיש דבר שאין הנשמה תלויה בו, אבל מקדיש דבר שהנשמה תלויה, הויא כולה עולה. ועיין תמורה (יא, ע"א). ועיין תוס' שם (כו, ע"א, ד"ה מהו), שיש חילוק בין חציו לאברים.

וכתב בשפתי כהן (ויקרא, ד, ב) וז"ל, ואמר מכל מצות ה', לומר שהמצות הם אדוקות וקשורות כולם כאחד, כמו המחרוזת כשתקח אחד מהם יתפזרו. כן המצוות, כי הם נגד האיברים ונגד הגידים, אם תסיר או יחסר אחד מהם אינו אדם שלם שהוא בעל מום, ואינו נקרא אדם שלם אלא כשהוא שלם בלא מום, ובפרט אם יחסר אבר שהנשמה תלויה בו, ימות ויתפזרו כל האיברים (ועיין אגלי טל, טוחן, אות יז. נמצא שאבר שהנשמה תלויה בו, הוא כח חיבור כל האיברים והופכו לצורת אדם), וכן אם אבר אחד יחלה, כל האיברים נחלים ונרגשים ממנו, עכ"ל. וכתב הריטב"א (חולין, ק, ע"א) וז"ל, ובריה שנחתכה ממנה אבר שהנשמה תלויה בה, פשיטא דלא חשיב בריה, עכ"ל. ועיין נזיר, נא, ע"ב, ובקרבן אורה שם.

ומצינו חידוש נוסף לדינא, שכתב בשו"ת בית יצחק (או"ח, סימן לו, סק"ב) דאף לדעת הר"מ דהחובל בשבת אינו חייב משום נטילת נשמה, דהיינו בהוצאת דם, אך חתיכת אבר כמיתה וחשיב נטילת נשמה. כי הנשמה מתיישבת ומחיה כל אבר, ומסתלקת מכל אבר ואבר בפרטות ולא רק הסתלקות כללית, כמ"ש הגר"א (אדרת אליהו, יונה, פ"א, טו). ועיין שיטה לתלמיד הר"ן (שבת, קז, ע"א).

וביאור אבר שהנשמה תלויה בו, כתב בשם משמואל (ראה, תרע"ט, ד"ה ונראה) וז"ל, הא דמצוה אחת יש ששקולה כנגד כל המצוות, כי כל רמ"ח מ"ע הנ"ל הן להשלמת רמ"ח אברים, ומצוה זו שהיא כמו אבר שהנשמה תלויה בו, ע"כ היא שקולה ככל המצוות. ובאמרי אמת (שבועות, תרצ"ט, ד"ה בשבועות) כתב וז"ל, אבר שהנשמה תלויה בו, היינו שהאדם עושה בחשק גדול ובכל החיות שבו עד כדי מסירות נפש, עכ"ל. וזהו מצד פעולת האדם ולא בעצם האבר, והתבונן. וכן בבחינת הזמן יש בחינה אבר שהנשמה תלויה בו, כמ"ש בערבי נחל (ויחי, ד"ה אכן), עי"ש. וזהו בבחינת עש"ן, ודו"ק.

נדרים, לב, ע"ב - ואמר רמי בר אבא, כתיב אברם וכתב אברהם, בתחלה המליכו הקב"ה על מאתים וארבעים ושלושה אברים (אותיות גמר, בחינת גרם, חמור גרם. עיין לימודי אצילות, סוד הצמצום, ח"א. ואח"כ תיקן ועלה מגרם לחמור, ודו"ק), ולבסוף המליכו על מאתים וארבעים ושמונה אברים, אלו הם, שתי עינים ושתי אזנים וראש הגויה (ואף שאין בהם גידין ועצמות נקראים אברים. ועיין אהלות, פ"א, מ"ח. ועיין מקור חיים, או"ח, סימן ו). וכתב הר"ן (שם) וז"ל, שבתחילה המליכו הקב"ה על איבריו שהם ברשותו "ליזהר מעבירה", אבל עיניו ואזניו של אדם אינם ברשותו שהרי בעל כרחו יראה בעיניו ובאזניו ישמע, ולבסוף כשנמול המליכו הקב"ה אפילו שלא יסתכל ולא ישמע כי אם "לדבר מצוה", עכ"ל.

והיינו שע"י ההמלכה לא רק שיהיה מהעבירה (והיינו אותיות אחרי רמ"ח -

ערכים בפרשה

[ביאור המהות של כל צירוף שני אותיות בלשון הקודש, ע"פ סדר רל"א שערים (עיינן ספר יצירה פרק ב' משנה ב'), לפי ערך המופיע בפרשת השבוע שיש בתוכו צירוף זה, ולפי זה ביאור כיצד מתראה צירוף זה בערך זה ובערכים נוספים שבתוכם מופיע צירוף זה].

וירידת בני ישראל למצרים ויציאתם הייתה לצורך תיקון הדיבור, כנודע, והיינו לתקן ולברר בחינת פרעה, פה-רע, ופה טוב. והיינו לברר כל צרופי האותיות, ומכיוון שלא הייתה גאולה שלמה, לכך אין בידינו תיבות לכל צרופי רל"א שערים, ודו"ק. ותחילת הגאולה בפסח, ובו קרבן פסח שנאסר לאכול בו ערל, ע-רל. וכן העומר המתיר תבואה חדשה, וסופו מתן תורה, וכתוב ולחם וקלי וקרמל לא תאכלו וגו', כרמל, כמ-רל. ותכלית היציאה לצאת ממצרים ולהיכנס לארץ ישראל, ובפרט לירושלים, רל-יושים. ושם כתיב כי מציון תצא תורה, והיינו תורה שמגלה את כל צרופי הרל"א כולם, ודו"ק. ולכך עולים לרגל ג' פעמים לירושלים, והיינו רגל, רל-ג, כנ"ל, שעי"ז דבקים ברל"א שערים בירושלים דייקא.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

אלא מכח הרל"א שערים. ואף פגם זה נגע ביעקב עצמו, וכמ"ש ויגע בכף ירכו, בחינת רגל כנ"ל. ובפרטות קרסול, קסו-רל. ולצורך כך נצרך יעקב - ישראל, לרפואה, וזהו ע"י הארת מלאך רפאל, רל-פא.

ותחילת תיקון זה התחיל באברהם, שהתנגד לו נמרוד הוא אמרפל, אמפ-רל, שרצה להפילו לכבשן האש, ורצה לבטל כוחו של אברהם שעליו נאמר, מי האיר ממזרח צדק, ורצה אמרפל להפוך בהירות הארה זו לערפל, עפ-רל. וירד גבריאל (כמ"ש בשלהי פסחים) להציל את אברהם מכבשן האש, גבריאל, גבאי-רל. וכן גבי-רלא. ועי"ז נתחזק אברהם בכוחו ברל"א שערים, בבחינת בהבראם, באברהם נברא העולם (כמ"ש חז"ל), והיינו כמ"ש בברכות, יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ, והיינו מהארת צרופי רל"א שערים שהם כל אופני צרופי האותיות.

שמיני | ר-ל אף את זה תאכלו מכל שרץ העוף ההלך על ארבע אשר לא לו כרעים ממעל לרגליו לנתר בהן על הארץ (ויקרא, ט, כא).

רגל, רל-ג. נודע, ישראל, ישר-רל"א. והיינו רל"א אופני צרופי אותיות של ב' אותיות כמ"ש בספ"י. ויש רל"א, ואולם עיקרם ר"ל, ואחד הנוסף הוא שורש כל הצרופים. וזהו בחינת רכיל, רל-כי, שהולך ומעביר דברי זה לזה ועי"ז מצרף את כל הדיבורים, ומצרף את כל אופני הרל"א שערים. וזהו רגל, בבחינת לא רגל על לשונו, ודו"ק.

וכאשר זהו צרוף של קלקול, זהו בחינת רעל, רל-ע. וכדוגמת צרוף אותיות ג-ט, שאין להם צרוף כנודע, וכאשר מצורף נעשה פרוד איש מאשתו. ופגם צרוף זה הפריד את רחל מיעקב, רחל, רל-ח. כי תחלה נקרא יעקב ושם יכלה להצטרף אליו, אולם כאשר שב לארץ ישראל ונקרא ישראל, ישר-רל"א, כנ"ל, אזי אינו מצטרף

ערכים נוספים שבהם מופיע צירוף זה:

<u>אליעזר</u>	<u>אחרחל</u>	<u>אליחרף</u>	<u>אגרטל</u>	<u>אוריאל</u>
<u>אראל</u>	<u>אמרפל</u>	<u>אלעזר</u>	<u>אלסר</u>	<u>אליצור</u>
<u>ברזלי</u>	<u>ברזל</u>	<u>אשריאל</u>	<u>ארבאל</u>	<u>אריאל</u>
<u>חרול</u>	<u>זרבבל</u>	<u>גורל</u>	<u>גבריאל</u>	<u>ברכאל</u>
<u>ירחמאל</u>	<u>ירושלים</u>	<u>ירואל</u>	<u>ירבעל</u>	<u>יזרעאל</u>
<u>פלאסר</u>	<u>ערפל</u>	<u>ערל</u>	<u>עזראל</u>	<u>ישראל</u>
<u>רגל</u>	<u>קרסלי</u>	<u>צוריאל</u>	<u>פלסר</u>	<u>פלנאסר</u>
<u>רעואל</u>	<u>רמליהו</u>	<u>רכיל</u>	<u>רחל</u>	<u>רוכל</u>
<u>חרגל</u>	<u>אראלי</u>	<u>שלמנאסר</u>	<u>רעליה</u>	<u>רעל</u>
<u>מרגל</u>	<u>מלצר</u>	<u>כרמלית</u>	<u>כרמל</u>	<u>יזרעאלי</u>
<u>סרבל</u>	<u>אשריאל</u>	<u>אדרמלך</u>	<u>עזריאל</u>	<u>רבלה</u>
	<u>ירחמאל</u>	<u>בלאשצר</u>	<u>רפאל</u>	<u>עזריאל</u>

בלבביפדיה קבלה אמונה

אור א"ס

אמרו (ספרי, האזינו, שז) אל אמונה, שהאמין בעולמו ובראו. ואמרו (אוצר המדרשים) אמר הקב"ה, במדת אמונה בראתי את העולם, ובמדת אמונה אני מנהיגו, ובמדת אמונה אני עתיד לחדשו.

ועיין זוה"ק (זהר חדש, תיקונים, סז, ע"א) אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אל-קים. ומסטרא דעילת כל עילאין אתק-ריאת שכינתא אמונה דישראל. ושם (עב, ע"א) אמרו עוד, ובגין דאיהו מלגאו שוי אמונה דישראל בהון. ואחד מע' שמות שיש לו לקב"ה הוא אמונה. עיין במד"ר (נשא, יד, יב), ובעה"ט (פי"א, פט"ז).

ועיין ספר התמונה (תמונה שניה) וז"ל, כי תחלת הבנין היא אמונה, וסופו היא התמונה, כלומר, אל"ף - אמונה, תי"ו - תמונה.

צמצום

בקיעת הצמצום ע"י אמונה. וזה נגלה ביציאת מצרים, מצרים לשון מיצר, צמ-צום. כמ"ש (מכילתא דרשב"י, יד, לא) שלא נגאלו ישראל ממצרים אלא בשכר האמונה, שנאמר ויאמן העם וגו', ואומר אמונים נוצר (תהלים, לא, כד).

ועוד. צמצום - הסתר. שורש להצנע לכת. ועיין רוקח (הלכות חסידות, הק' דמה) אין אמונה כהצנע לכת.

קו

מקוה, משתוקק, מבקש. וכתוב (ירמיה, ה, א) מבקש אמונה. ויתר על כן מדרגת בטחון, שעליו אמרו (אורחות צדיקים, שער השמחה) אם אין אמונה אין בטחון. ובטחון שלם הוא דבקות גמורה בקו, "קוה וחזור וקוה", קו בסוד יושר וקו בסוד אור חוזר, זהו בטחון, ודו"ק (ועיין ערבי נחל, נח, דרוש א). ואמרו (שכל טוב, בשלח, יד, לא) ולעת"ל אין הגלויות מתקבצות אלא בשכר אמונה. שהאמינו

בעוה"ז על עבירה קלה שעושין. ואמרו (סוטה, מח, ע"ב) דאמר ר' אלעזר, ומאי דכתיב כי מי בז ליום קטנות, מי גרם לצדיקים שיתבזזו שולחן לעת"ל, קטנות שהיתה בהן שלא האמינו בהקב"ה. ואמרו (תנחומא, תולדות, יד) לעשו הוא אומר הנה משמני הארץ וגו', למה, מפני שהוא מחוסר אמונה, אבל ליעקב שהוא בעל אמונה וצדיק, אמר ויתן לך האל-קים בדין.

אזן

אח"פ, ועינים. ועיין רזא דמהימנותא (דף מג) וז"ל, שזה עין לא ראתה, סוד האמור-נה, למעלה משכל אדם קדמון, עכ"ל. והיינו לא רק למעלה מעינים, אלא אף למעלה מאח"פ ושורשו, שהוא מוחא סתימאה דא"ק.

חוטם

עיקר האמונה כשיש חרון אף, ואמונתך בלילות. ועיין רזא דמהימנותא (דף לא) אהבה יראה אמונה גימט' אפרים. אף-רים. תיקון האף.

פה

כתיב (ירמיה, ז, כח) אבדה האמונה ונכרתה מפיהם. וכן כתיב (שם, ט, ב) וידר-כו את לשנם קשתם שקר ולא לאמונה. ואמרו (ברכות, כד, ע"ב) המשמיע קולו בתפלתו, הרי זה מקטני אמונה. ואמרו (ב"מ, מט, ע"א) דברים אין בהם משום מחוסרי אמונה, לרב, ולר"י איכא. ועיין בכורות (יג, ע"ב).

ועוד. פה, נופח. וכתוב (משלי, יב, יז) יפיח אמונה. ועוד. פה, אכילה. ואמרו (סוטה, מח, ע"ב) ר"א הגדול אומר, כל מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל למחר, אינו אלא מקטני אמונה. ולהיפך אמרו (מכ"ל תא דר"י, בשלח) ויהיו ידיו אמונה עד בא השמש, מגיד שהיו בתענית, דברי רבי יהושע.

בהבטחת בוראם, שנאמר אתי מלבנון כלה, אתי מלבנון תבואי, תשורי מראש אמונה, וכתוב וארשתוך לי באמונה.

עיגולים

חטא העגל, עיגול דקלקול. ואמרו (ספרי, האזינו, ש"כ) בנים לא אמון במ, בנים אתם שאין בכם אמונה. עמדתם על הר סיני ואמרתם כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע, אני אמרתי אלהים אתם. כיוון שאמרתם לעגל אלה אלהיך ישראל (אמונה נפולה), אף אני אמרתי לכם, אכן כאדם תמותון.

ועיין שושן סודות (אות רכז) וז"ל, אתה נאמן בסוד האמונה, וכו', אתה נוכח לא"ס נאמן קיים. ואמר נאמן בלשון נפעל יען כי הוא והם דבר אחד בסוד האמונה, כי יש אמונה לאמונה, ולכן אמר בסוד נעוץ סופן בתחילתן, עכ"ל.

יושר

כמ"ש איזהו דרך "ישרה" שיבור לו האדם. כי ישנה דרך שנוטה לצדדים, לקו ימין ושמאל. וכתוב (תהלים, קיט, ל) דרך אמונה בחרתי. ואמרו (תמיד, כח, ע"א) רבי אומר, איזהו דרך ישרה שיבור לו האדם וכו', וי"א יחזיק באמונה יתירה, שנאמר (תהלים, קא, ו) עיני בנאמני ארץ לשבת עמדי וגו'. ועיין שקל הקדש, וז"ל, ועיקר האמונה כי היא מדרגה העומדת באמצע מכל צד ומכל עבר, וע"כ סוד עיקר המרכבה העליונה בסוד של ע"ב שמות של מקום, וזהו מזרח, רוח, הבריה התיכון, יעקב, ישראל סבא, תפארת יש-ראל, עי"ש בהרחבה.

שערות

עשו איש שעיר. עשו ר"ת שכר ועונש. כי שלמות השכר באלף העשירי. ואמרו (תענית, יא, ע"א) אל אמונה, כשם שנפ-רעין מן הרשעים לעוה"ב אפילו על עבי-רה קלה שעושין, כך נפרעין מן הצדיקים

בלביפדיה קבלה אמונה

ריך להאמין אחדות ה' וקיבול מצותיו, שלכך אומרים אח"כ אמת.

ז"א

ז"א, בחינת ו"ק, נקרא קטן. וזהו "קטני אמונה" (כגון, פסחים, ק"ח, ע"ב. ברכות, כד, ע"ב. סוטה, מח, ע"ב). ואמרו (סוטה, מו, ע"ב) קטנים, שהיו מקטני אמונה. ועיין בתי מדרשות (ח"ב, האזינו) בנים לא אמון בם, אע"פ שאין בהם אמונה קרואים בנים.

ועוד. עיין פירוש רמ"ז על הזוהר (ויקרא) וז"ל, ואמונה סודו אמונה-ה, דהיינו אמון בגימט' מ"ה וב"ן, וה' ירמוז ה' פעמים אמון, ה' חו"ג המושפעים מן היסוד אליה, עכ"ל.

נוק'

כתיב (הושע, ב, כב) וארשתוך לי באמור-נה. ועיין ספר דרך אמונה, וז"ל, ולזה נקראת אמונה, וכו', לפי שבה תלויה אמונת עליונים ותחתונים, עיי"ש.

ועוד. אמרו (ע"ז, יח, ע"א) ואשתו אמרה, אל אמונה ואין עול. ואיתא בזוה"ק (ויקרא, רא, טז, ע"ב) מאי אמונה, דא כנס"י, כמה דאת אמר ואמונתך בלילות, אבדה האמונה כמה דאת אמר, על מה אבדה הארץ, וכלא חד (ועיי"ש צו, לה, ע"ב. וכן בהר, קי, ע"ב. וכן פנחס, רכה, ע"ב. ובתיקונים, הקדמה, ה, ע"א. ושם, קלט, ע"א).

ואמרו (זוה"ק, רע"מ, פנחס, רל, ע"א) איהו אמת, ואיהי אמונה. ועוד אמרו (תיקונים, תיקון כא, נז, ע"ב) הוא אומן דילה, ואיהו אמונה דיליה.

ועיין פירוש החייט על מערכת האלהות (פ"ג) מפני שהאמונה שהיא האשה נדב-בקת אז עם האומן שהוא חכמה עליונה, עיי"ש.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

ידיו העלם ממקום חג"ת דיליה לעלמא דאריך. ועיין זוה"ק (בשלח, סו, ע"א) וכי על אהרן וחור תמיכו לידי הווי ידיו אמור-נה, אלא משה כלא בחכמתא עביד מה דעביד, אהרן וחור, דא מסטרא דיליה ודא מסטרא דיליה וידיו באמצעיתא, ועל דא ויהי ידיו אמונה מהימנותא, עיי"ש.

אבא

עיין ראב"ד (ספ"י, הקדמה) וז"ל, הנ-תיב הג' נקרא שכל מקודש, והוא יסוד החכמה הקדומה הנקרא אמונה, אומן, ושרשיה אמן, והוא אב האמונה שמכור-חו האמונה נאצלת, וכו', והחכמה הזאת נקראת אמונה, אומן, שנאמר ויהי ידיו אמונה, והם ידיו של משה (תפארת) לכוין בעשר אצבעות ידיו להוריד כח מאין אל האמונה, עטרת - מלכות, עכ"ל (עיין ערך קטן מלכות).

ועוד. מלכות דאבא, ישראל סבא. ועיין גר"א (תקו"ז, תיקון ע) וז"ל, כנס"י שהיא אמונה דישראל סבא. ועיי"ש (תיקון י"א מתיקונים אחרונים) וז"ל, כל אמונת ישראל בע"ס הכל בה (במלכות) שע"י מכירין ישראל להון ולעילת העילות. ועיין רזא דמהימנותא (דף ל) והאמונה הוא הירושין והאחסנתין דאוי"א.

אמא

אמונה, אם-נוה. ועיין רש"ר הירש (לך לך, טו, ו) וז"ל, הפועל "אמן" בלשון חז"ל, בעל מלאכה, יוצר, אומן, מחנך, היוצר את לב האדם, אמונה, חינוך. מכאן שהוראת אמן איננה רק להתחזק, אלא לחזק, לגבש את החומר היולי, ליצור צורה לחומר נטול צורה. נמצאת משמ-עות "האמין בה" לתת אימון בה', להיות בידו כחומר ביד יוצר, עכ"ל. וזה בחי-נת אם שמקבלת טפה, חומר, מן הזכר, ויוצרת בו צורה.

ואיתא בזוה"ק (תיקונים, הקדמה) אמור-נת, איהי אמא עלאה מסטרא דחסד דבה ק"ש דאיהי אמונה. ועיי"ש בגר"א, שצ-

ועוד. פה, שירה. ואמרו (מכילתא דר"י, בשלח, ו) גדולה אמונה לפני הקב"ה, שב-שכר אמונה שרתה עליהם רוח"ק ואמרו שירה, שנאמר ויאמינו בה' ובמשה עבדו.

עינים - שבירה

כתיב (ירמיה, ה, ג) ה', עיניך הלא לא-מונה. בחינת "אמונתך בלילות", במקום השבירה, שהוא מקום לילה, יללה. וזהו בחינת (ברכות, יב, ע"א) אמת ואמונה ערבית. ויש בחינת גילוי שבירה קודם הבריאה, שבירת מ"ק. ויש בחינת גילוי שבירה בתוך הבריאה, והוא חורבן הבית. ואמרו (סוטה, מח, ע"א) משחרב בהמ"ק וכו' ופסקו אנשי אמונה מישראל. וכמ"ש (שבת, קיט, ע"ב) ואמר רבא, לא חרבה ירושלים אלא בשביל שפסקו ממנה אנשי אמונה, וכו', עיי"ש. ועיין חגיגה (יד, ע"א). ועיקר העדר אמונה נגלה בעבדים, כמ"ש (פרד"א, כט) אין אמונה בעבדים. ומשתלשל בעכו"ם, כמ"ש (חולין, קלג, ע"ב) אין אמונה בעכו"ם. משא"כ ישראל מאמינים בני מאמינים. אולם אמונתם אינה שלמה, וזהו מכח השבירה.

עתיק

קריעת ים סוף, בעתיקא תליא מילתא (זוה"ק, שמות, מח, ע"א). ואמרו (פסחים, ק"ח, ע"ב. וכן זוה"ק, בא, מג, ע"א) דאמר רב הונא, ישראל שבאותו הדור מקטני אמונה היו. ואמרו (מכילתא דרשב"י, יד, טו) שמעיה אומר, כדי אמונה שהאמין בי אברהם אני קורע להם את הים, והאמין בה'. אבטליון אומר, כדי אמונה שהאמין ישראל במצרים אני קורע להם את הים, שנאמר ויאמן העם.

אריך

באריך ימין ושמאל, דוכ' ונוק' כלולים בפרצוף אחד. ואיתא (פסיקתא זוטרתא, בשלח, יז, יב) ויהי ידיו אמונה, שב' ידיו שוות כאחת, עומדות ומאמצות בתפלה, לכך נאמר ויהי לשון יחיד, וכן אמונה בלשון יחיד. והיינו כי כאשר הרים משה

מילון ערכים בקבלה • הארת בלתי בעל גבול בגבול

אומרים שקו אחד נמשך מא"ס ב"ה המקיף, כמו צינור אחד אל תוך החלל, ושדרך צינור הזה יורד אור מא"ס ב"ה למה שבתוך החלל וכו'. והיינו שבתוך מה שהא"ס ב"ה מביט אל הדרך המוגבל בכל יכולתו, מתעלם ומתלבש מה שהוא פועל אותם הפעולות עצמם של הרשימו לפי שלמותו, לכך נקרא לזה צינור, ולזה אור נמשך בתוכו. וזה הנמשך הוא מה שנאמר שהרשימו "מקבל" אורו מא"ס ב"ה וכן ש"מתדבק" המאציל בנאצל, עכ"ל.

ולפי דברי הלשם שהזכרו לעיל בבחינת הנהגת הנס, היינו צינור מלשון ניצוץ כמ"ש בערוך, והיינו שנכנס לתוך הרשימו ניצוץ של אור א"ס שלמעלה מן ההבטה לפי הרשימו.

ובתורת חב"ד שעיקר מהלך העבודה להאיר אור א"ס הסובב בתוך הממלא. יש בו ב' חלקים. א. להמשיך אור רב יותר מן הסובב לממלא. אולם לא ביחס של שפע רב, בחינת נס כדברי הלשם, אלא בבחינת מש"כ הרמח"ל שעי"י הקו "מתדבק המאציל בנאצל", והיינו גילוי יתר של דבקות. ובלשון חב"ד גילוי יתר של אלוקות. ב. כמ"ש האדמו"ר הזקן (תורה אור, ויקהל, ד"ה ובחינת) שמצד הסובב גם עתה הוא מאיר כבתחלה בממלא כמו קודם הצמצום. והוא "העבודה" של תורת חב"ד להאיר בממלא. והיינו בתפיסה במקום שיש צמצום, את הסובב, את התפיסה שאין צמצום במקום זה כלל. (ולמעלה מכך יש עבודה "לדבקה בו בא"ס ב"ה ממש שהוא למעלה מגדר עלמין ואינו לא בבחינת ממלא ולא בבחינת סובב", כלשונו בתורה אור, בראשית, ועוד מקומות מעין כך. וז"ל העליונה נק' קדומו של עולם כנ"ל. והבחינה השנית נקראת סובב כל עלמין וממלא כל עלמין, עכ"ל).

ובנפש החיים ביאר שיש לדבוק בק"ש באור א"ס שקודם הצמצום ולשיטתו נקרא ממלא, והיינו שעדיין ממלא האור כמו קודם הצמצום. ונראה שאינו גדר "העבודה" בחינת "רוח" כחב"ד, אלא מדין שלמעלה מן העבודה, מדרגת "נשמה", השגה, ודו"ק.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

אור א"ס מאיר תוך מקום החלל, והוא הארת הבלתי בעל גבול בגבול. ועיקר הארה זו נמשכת ע"י הקו. וכמ"ש בעץ חיים (ש"א, ענף ב) וז"ל, וכל "עיקר" התקשרות ודביקות העגול הנאצל הוא (היינו עיגול כתר שורש הנבראים) עם א"ס המאציל, הוא ע"י הקו ההוא הנ"ל, אשר דרך בו יורד ונמשך אור מן א"ס ומשפיע וכו', כי הוא מוכרח שהארת א"ס בנאצלים תהיה דרך קו ההוא בלבד, עכ"ל. וכתב שם (ש"א, ענף ד) וז"ל, והנה מוכרח הוא כי קו הישר יהיה דבוק ממש בא"ס הסובב, וממנו מתפשט ויורד ומתלבש תוך פנימיות א"ק, עכ"ל.

אולם מלבד ההארה שמאיר אור א"ס הסובב דרך הקו שהוא "עיקר" הארה כנ"ל, מאיר באופן נוסף אל תוך החלל, וכמ"ש שם (ש"א, ענף ג) וז"ל, ואור א"ס מקיף וסובב עליהם ומאיר לכל העולמות אשר בתוך המקום הזה מכל צדדיהם "בהשוואה אחת", מלבד מה שמאיר בהם עיקר הארה האמתית גדולה וממשית דרך קו המתפשט ממנו ונמשך בתוך כל העולמות האלו, עכ"ל.

והנה הקו הוא שורש השפע הנמשך מן א"ס. אולם בפרטות יש בו תפיסת התפשטות ותפיסת צמצום. ותפיסת ההתפשטות שבו שורשה במה שהוא "דבוק ממש בא"ס", כלשון העץ חיים. והא"ס הוא שורש ההמשכה. אולם מאידך יש בקו תפיסת צמצום. ושורשה שהרי אור א"ס "גילוי ראשון" כמו שהרחיב הלשם, ושורשו כלשון הלשם "באמיתתו הנעלמה", וזהו העלם היפך גילוי, ודו"ק היטב. ונמצא ששורש הצמצום באמיתתו "הנעלמה", מצד היותו נעלם. (והבן שיש אמיתת היותו שלמעלה מאמיתתו הנעלמה, ואכמ"ל). ושורש זה הוא השורש לצמצום שנעשה ע"י חלל. ונמצא ששורש הצמצום בקו. א. מפני היותו דבוק בא"ס ששורשו באמיתתו "הנעלמה". ב. מפני כניסתו למקום החלל, מקום הצמצום. ומלבד זאת עצם צורת הקו "קו אחד דק", שהוא צורה מצומצמת.

והנה הקו ממשיך אור א"ס, אולם לא לפי ערך א"ס אלא לפי ערך הגבול - הצמצום - הרשימו. וכלשון הרמח"ל (קל"ח פתחי חכמה, פתח כז) וזה נקרא קו - זה הענין שא"ס ב"ה נכנס בהנהגת הרשימו - נקרא שקו ממנו נכנס תוך החלל. קו - זהו מה שאנו

כדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת info@bilvavi.net

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

בלבביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ USA 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567

הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.623.0294 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829